



מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער
תכניות חינוכיות ופרויקטים
אגף תכנים, תכניות, הכשרה והשתלמויות



”כִּי אֶז תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ וְאֶז תִּשְׁפִּיל” (יהושע א, ח)

שבוע התנ"ך

ז' - י"ב אייר ה'תשע"ה, 1.5.2015-26.4.2015

רציונל

הנחיות

ותכנים

כתיבה ועריכה: אורית רמתי, איציק בן-אבי

מידענות: צפרית גרינברג

רח' הנביאים 31 בניין ארלדן, ירושלים 91911 * טלפון: 02-5603391 * פקס: 02-5602953
אתר המשרד: <http://edu.gov.il> * אתר המינהל: <http://noar.education.gov.il>
דף המשרד: <https://www.facebook.com/edu.noar> * דף המינהל: <https://www.facebook.com/edu.gov.il>
דוא"ל: itzikbe@education.gov.il



תוכן העניינים

<u>עמוד</u>	
3	דברי פתיחה – מר דני רוזנר, ראש מינהל חברה ונוער
4	דבר ממונה תכניות חינוכיות ופרויקטים – מר איציק בן-אבי
7	1. שבוע התנ"ך
	1.1. רציונל – כיצד נעודד תלמידים ללמוד תנ"ך
	1.2. יעדי הפעילויות הבית ספריות המתקיימות בשבוע התנ"ך
	1.3. הצעות לפעילויות
	1.4. הענקת פרסים לבתי ספר מצטיינים
	1.5. תהליך הענקת הפרסים
	א. ועדה מחוזית
	ב. ועדה ארצית
	1.6. הפרסים
	1.7. מחוון לבחירת בתי ספר מצטיינים בשבוע התנ"ך
	1.8. מאגר מידע למורים
13	2. זכאות לפטור מבגרות בתנ"ך לארבעת הזוכים בחידוני התנ"ך בכל מחוז
	2.1. רציונל
	2.2. עידוד למידה וחניכה וטיפוח יזמות בנושא התנ"ך
	2.3. זכאות לציון בבגרות בתנ"ך
	2.4. פיתוח "מנהיגות תנ"ך" ארצית
	<u>טופס הרשמה</u>



שבוע התנ"ך

דברי פתיחה

כִּי אִז תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ וְאִז תִּשְׁפִּיל (יהושע א, ח)

התנ"ך הוא התשתית התרבותית של עם ישראל כולו – על פלגיו, גווניו ועדותיו. על התנ"ך מבוסס יסוד קיומנו כעם, ובו מעוגנת זכותנו על הארץ; הוא הקושר אותנו לעברנו, וממנו תקוותינו לעתיד. התנ"ך אינו ספר ככל הספרים, זהו ספר בעל ערך לאומי, חברתי ותרבותי לעם היהודי. לפיכך, הוראת התנ"ך היא החובה הראשונה במעלה המוטלת על מערכות החינוך היהודי בארץ ובתפוצות.

על מנת ליצור למידה משמעותית של התנ"ך – למידה שהתלמידים מעורבים בה בצורה פעילה, למידה המקרבת את הכתוב בספר אל לבם של הלומדים בו ואל חיי היומיום שלהם – מוסדות החינוך מוזמנים לקיים את [שבוע התנ"ך](#). במהלך שבוע זה, התלמידים יעסקו בלימוד התנ"ך בצורה מוגברת ובאמצעים חווייתיים, כגון: כתיבה יוצרת, סיורים וטיולים בארץ ישראל בעקבות התנ"ך, חקירה של סרטים, של הצגות ושל יצירות המבוססות על הכתוב בו, יצירת בולים המתארים אירועים מהתנ"ך, והשתתפות בחידוני התנ"ך.

בחוברת זו פירוט של אתרי אינטרנט שבהם מוצע להיעזר בהבניית הלמידה בשבוע התנ"ך – למידה אשר מטרתה היא לפתח בתלמיד קשר אל ספר הספרים של העם היהודי.

בברכה,

דני רזנר
מנהל מינהל חברה ונוער



דבר ממונה תכניות חינוכיות ופרויקטים

"בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים, והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי." (מתוך מגילת העצמאות) ספר הספרים, התנ"ך, הוא התשתית המוסרית, התרבותית והערכית של העם היהודי.

מינהל חברה ונוער הכריז על שבוע התנ"ך לשנה"ל תשע"ה, שבוע שבו יהיה עיסוק מוגבר בלימוד התנ"ך בכל מוסדות החינוך ברחבי הארץ, במגמה לקרב את התלמידים לספר הספרים ולהעמיק בהם את תחושת הקשר לעם ישראל, לארץ ישראל ולמורשת ישראל. התנ"ך מזמין את כל הקורא בו לחשוב, להתלבט, לצחוק, ליצור, להתבונן ולכתוב. העיסוק בתנ"ך מאפשר לאנשי חינוך והוראה להעניק לתלמידיהם לימוד חווייתי.

אני מזמין את המורים, המחנכים ואנשי החינוך להקדיש שבוע זה – שיתקיים בין התאריכים ז' אייר – י"ב אייר ה'תשע"ה, 26.4.2015 - 1.5.2015 – להגביר את העיסוק בתנ"ך, ללמד את התנ"ך בדרכים מגוונות ולעודד את התלמידים לגלות יצירתיות. זאת במטרה לחבר את הנוער לתנ"ך וללמוד בו למידה משמעותית.

אירוע מרכזי וחשוב הוא חידון התנ"ך הארצי לנוער, המתקיים ביום שלישי- ד' בניסן ה'תשע"ה, 24.3.2015, הדורש מהתלמידים לימוד מקיף ומעמיק בספר הספרים, לימוד שיהיה עבורם נכס לחיים.

יהי רצון שהעיסוק בספר הספרים בכלל וחידון התנ"ך בפרט יצליחו לנטוע בלב בני הנוער ובלבנו אהבה, אחווה ומסירות לעם ישראל ולארץ ישראל.

בברכת למידה פורה,

איציק בן-אבי
ממונה תכניות חינוכיות ופרויקטים



1. שבוע התנ"ך

1.1. רציונל – כיצד נעודד תלמידים ללמוד תנ"ך

מוסדות החינוך מוזמנים לקיים את שבוע התנ"ך – שבמהלכו יעסקו התלמידים בלימוד התנ"ך בצורה מוגברת – במגמה לקרב את התלמידים לספר הספרים ולהעמיק את הקשר שלהם לעם ישראל, לארץ ישראל ולמורשת ישראל.

שבוע התנ"ך, המתקיים זו השנה השנייה, נדחה בשל הבחירות, וייערך בין התאריכים ז' באייר – י"ב באייר ה'תשע"ה, 26.4.2015 - 1.5.2015 (מתוך [חוזר מנכ"ל תשעה/3](#)). חידון התנ"ך הארצי לנוער יתקיים ביום שלישי, ד' בניסן ה'תשע"ה, 24.3.2015 – בהיכל התרבות באשקלון (מתוך [חוזר מנכ"ל תשעה/1](#)).

1.2. יעדי הפעילויות הבית ספריות בשבוע התנ"ך

- עיסוק בתנ"ך במגוון דרכים ייחודיות, חווייתיות ויצירתיות, בשיתוף מורים, הורים, תלמידים וקהילה.
- עידוד ללימוד התנ"ך.
- עריכת חידוני תנ"ך בית ספריים.
- השתתפות בחידון תנ"ך מחוזי.

1.3. הצעות לפעילויות

- א. עידוד תלמידים בכיתות ד'-ו' בבית הספר היסודי, בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות לכתיבת סיפורים בהשראת התנ"ך.
- ב. סיורים בעקבות התנ"ך.
- ג. סמינריונים בנושאים ערכיים ברוח התנ"ך.
- ד. ציורים ואיורים לסיפורי התנ"ך.
- ה. עיצוב בול לחידון התנ"ך הארצי למבוגרים.
- ו. פעילות ארכיאולוגית בעקבות התנ"ך (לחפור עם התנ"ך).
- ז. ביטוי סיפורים מהתנ"ך במחול ובמשחק.
- ח. שרים את התנ"ך.



ט. קיום חוגים לתנ"ך בחסות אישים, כגון ראש הממשלה ושר החינוך, ובחסות מכללות ומוסדות אקדמיה.

י. התנ"ך במולטימדיה – צפייה בתכניות של מט"ח על התנ"ך בטלוויזיה החינוכית.

יא. שימוש בחומרים של מט"ח המתייחסים ללמידת התנ"ך – חידות, חידונים, תקליטורים ובהם פעילויות ותכניות לימודים.

יב. פעילות חברתית יצירתית בנושא התנ"ך – דיוני דילמה, משחקים ועוד.

יג. פעילויות תיאטרון בהשראת דמויות מהתנ"ך.

1.4. הענקת פרסים לבתי ספר מצטיינים

בסיום שבוע התנ"ך, יוענקו פרסים לבתי ספר שהצטיינו בפעילותם בשבוע התנ"ך. ההצטיינות תיקבע על-פי ממדים אלו:

- הרחבת העיסוק בתנ"ך והעמקתו בדרכים מגוונות.
- הוכחת חדשנות בפעילויות ושיתוף התלמידים והקהילה.
- הגברת העיסוק בתנ"ך – בניית תכנית בית ספרית ספירלית ללימוד התנ"ך.
- השתתפות בחידוני התנ"ך.

מינהל חברה ונוער ישתמש בחומרים (תערוכות, מיצגים וכד') שיגישו בתי הספר לשם קבלת הפרס באירועים ובחידוני תנ"ך המתקיימים בארץ.

1.5. תהליך הענקת הפרסים

א. ועדה מחוזית

- מנהלי המחוזות יקימו ועדה מחוזית שבה יהיו חברים מפקחים, מרכז חידוני התנ"ך, דובר המחוז, נציגי המפמ"ריות לתנ"ך והמפקחת על האמנות.
- הוועדה תרכז את פרטי בתי הספר שעליהם המליצו המפקחים לקבלת פרס על הצטיינות בפעילות בשבוע זה.
- הוועדה תבדוק את החומרים שיגישו בתי הספר – תיעוד העשייה והפעילויות בשבוע זה ותוצריהן – ותמליץ על שני בתי ספר בחינוך הממלכתי ועל שני בתי ספר בחינוך הממלכתי-דתי לקבלת הפרס.

ב. מועד הסיום של תהליכי המיון במחוזות הוא ט"ז באייר ה'תשע"ה, 5.5.2015.



ועדה ארצית

- תוקם ועדה ארצית שבה יהיו חברים מפמ"ר תנ"ך, נציגי הפיקוח ונציגי מינהל חברה ונוער.
- הוועדה תבחר שלושה בתי ספר מהחינוך הממלכתי ושלושה בתי ספר מהחינוך הממלכתי-דתי לקבלת שלושת הפרסים הראשונים ברמה הארצית, ותעביר את פרטיהם למטה עד כ"ג באייר ה'תשע"ה, 12.5.2015.

1.6. הפרסים

לרשות בתי הספר הזוכים יעמדו אוטובוסים לטיולים ולסיורים ברחבי הארץ בעקבות סיפורי התנ"ך.

מקום ראשון: לרשות כל אחד מבתי הספר הזוכים מהחינוך הממלכתי ומהחינוך הממלכתי-דתי יעמדו שלושה אוטובוסים.

מקום שני: לרשות כל אחד מבתי הספר הזוכים, מהחינוך הממלכתי ומהחינוך הממלכתי-דתי יעמדו שני אוטובוסים.

מקום שלישי: לרשות כל אחד מבתי הספר הזוכים, מהחינוך הממלכתי ומהחינוך הממלכתי-דתי יעמוד אוטובוס אחד.



1.7 מחוון לבחירת בתי ספר מצטיינים בשבוע התנ"ך:

הערכה 1-5	פירוט	קריטריון
	הרחבה של העיסוק בתנ"ך בתחומי דעת שונים ובראייה מערכתית באמצעות פעילויות חווייתיות ויצירתיות.	הרחבת העיסוק בתנ"ך והעמקתו בדרכים מגוונות
	בית הספר יזום ומציג פעילויות חדשניות בשיתוף תלמידים, מורים, הורים וקהילה.	הוכחת חדשנות בפעילויות ושיתוף התלמידים והקהילה
	נבנתה תכנית בית-ספרית ספירלית בדגש על לימודי התנ"ך.	בנייה והפעלה של תכנית רב-גילאית
	בית הספר יכין מיצג / תערוכה שיביאו לביטוי עשייה בית-ספרית ייחודית.	הכנת מיצג / תערוכה
	בית הספר ישלב סוגיות חברתיות ערכיות בלימודי התנ"ך.	שילוב סוגיות תנ"כיות המזמנות דיון חברתי ערכי
	בית הספר הכין והכשיר מספר תלמידים רב להשתתפות בחידון התנ"ך, וקיים מבחני מיון בבית הספר.	בנוסף: הכנת תלמידים להשתתפות בחידוני התנ"ך
		אחר (עליו יחליט המחוז)



1.8 מאגר מידע למורים

להלן מאגר של אתרי אינטרנט שבהם מוצע להיעזר בהבניית תהליכי ההוראה לשבוע התנ"ך.

- מערכי שיעור ופעילויות לשבוע התנ"ך

- [גיליון חמד"ת מס' 8: על חשיבות לימוד התנ"ך](#)
- [חידון התנ"ך – מקראנט](#)
- [מקראנט – פעילויות ממוחשבות](#)
- [פעילויות במקרא – אתר בין הצלולים](#)
- [תנ"ך מי יודע? – אתר דעת](#)
- [נח"ת – נוער חובב תנ"ך](#)
- [משחקים עם התנ"ך – נח"ת](#)
- [מאגר פעילויות מתוקשבות – מקרא, תנ"ך](#)
- [תנ"ך – פעילויות אינטראקטיביות, הילקוט הדיגיטלי, אופק](#)
- [מאגר מצגות אינטראקטיביות להוראה – מט"ח](#)

- סיורים בעקבות התנ"ך

- [לטייל עם התנ"ך – של"ח](#)
- [נאות קדומים](#)
- [מכון אבשלום – לימודי תנ"ך](#)
- [מסלולים – מסלולי טיול](#)
- [60 מסלולים בארץ התנ"ך](#)
- [יד יצחק בן-צבי](#)
- [אסכולות, האוניברסיטה הפתוחה – סיורים](#)
- [גן החיות התנכי – פעילויות חינוכיות](#)
- [סיור במוזיאון ארצות המקרא](#)



- סמינרים וחוגים ברוח התנ"ך

- ◀ [דעת – מכללת הרצוג ללימודי יהדות](#)
- ◀ [מקרא גשר ללימודי תנ"ך](#)
- ◀ [קתדרה](#)
- ◀ [מחיאון המקרא – הרצאות בימי רביעי](#)
- ◀ [מכללת ליפשיץ – קורסים וסיורים](#)
- ◀ [מכון אבשלום](#)
- ◀ [חוג התנ"ך – יד יצחק בן-צבי](#)

- ציורים ואיורים לסיפורי התנ"ך

- ◀ [ציורים ואיורים לסיפורי התנ"ך](#)

- שרים את התנ"ך

- ◀ [שירי משוררים – מקראנט](#)

- ארכיאולוגיה: חופרים עם התנ"ך

- ◀ [מקרא וארכיאולוגיה – עמלנט](#)

- סיפורי התנ"ך בסרטים

- ◀ [חידוני התנ"ך – טלוויזיה חינוכית](#)
- ◀ [מקראנט: מאגר וידיאו](#)
- ◀ [ללמוד וללמד – ספריית וידיאו, אתר מפמ"ר תנ"ך](#)



2. זכאות לפטור מבגרות בתנ"ך לארבעת הזוכים בחידוני התנ"ך בכל מחוז

2.1. רציונל

חידוני התנ"ך הם אירוע תרבותי-חברתי. מטרתם היא לעודד את התלמידים להכיר במרכזיותו של התנ"ך בתרבות היהודית-ישראלית. השתתפותם של תלמידים בחידונים מחזקת את זיקתם לתנ"ך. התלמידים משקיעים זמן רב בשינון ובלמידה, לומדים את התנ"ך על בוריו ומתחברים לערכים הגלומים בו. אנו נדרשים ליצור תנאים המעודדים את התלמידים להשתתף בחידונים אלו בצורה פעילה.

2.2. עידוד למידה וחניכה וטיפול יזמות בנושא התנ"ך

- עידוד תלמידים המשתתפים בחידונים לסייע למורים לתנ"ך להגביר את האהבה לתנ"ך בקרב בני נוער באמצעות פרויקט שהם יזמו.
- מתן אפשרות לתלמידים שנרשמו לחידוני התנ"ך לעסוק בהובלת קבוצת לומדי תנ"ך במיזם 929 במסגרת התכנית לעורבות חברתית – בבית הספר, בקהילה או במסגרת אחרת.
- עידוד תלמידים אלו להצטרף לנוער חובב תנ"ך, להשתתף בפעילויות המועצות וליזום פעילויות בעצמם כחלק מהמעורבות החברתית.
- מתן אפשרות לתלמידים הבוגרים להקים בבית הספר קבוצת עניין בנושא התנ"ך וללמד צעירים מהם כחלק מהמעורבות החברתית.
- עידוד המורים לתנ"ך לקבל על עצמם לחנוך את קבוצת התלמידים הלומדים לקראת חידוני התנ"ך.

2.3. זכאות לציון בבגרות בתנ"ך

הישגם של התלמידים שיזכו בארבעת המקומות הראשונים בחידון המחוזי – בממלכתי ובממלכתי-דתי – יהיה עבורם כהערכה חלופית: ב-30 אחוזים מתכנית הלימודים המוערכת בהערכה חלופית הם יקבלו ציון 100.

2.4. פיתוח "מנהיגות תנ"ך" ארצית

תוקם קבוצת "מנהיגות תנ"ך" ארצית, שבה יהיו חברים ארבעת הזוכים בכל אחד מחידוני התנ"ך המחוזיים בחינוך הממלכתי וארבעת הזוכים בחידוני התנ"ך המחוזיים בחינוך הממלכתי-דתי. חברי הקבוצה יפעלו לעידוד לימוד התנ"ך ולהגברת העשייה החינוכית הקשורה לתחום התנ"ך ברחבי הארץ (חידוני התנ"ך, קבוצות למידה וכד').